

Yttrande

Datum
2021-11-03

Diarienummer
101-5751-2021

Regeringskansliet, Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om Artskyddsutredningens slutbetänkande SOU 2021:51: Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Er beteckning: M2021/01219

Sammanfattning

Utredningens uppdrag omfattar komplexa och svårlösta frågeställningar, och den är mycket omfattande och därmed inte så lättillgänglig. Syftet är att både skapa ett effektivt skydd för arterna samt att värna och stärka den privata äganderätten i skogen. Länsstyrelsen bedömer att det är svårtolkat om utredningens förslag når upp till det avsedda syftet för artskydd och privat äganderätt.

På ett övergripande plan ställer sig Länsstyrelsen bakom förslaget att artskyddsförordningen förs in i 8 kapitlet miljöbalken, dock med flera reservationer. Att nationella fridlysningsbestämmelser införs i 8 kap miljöbalken är bra då reglernas komplexitet medför ett behov av förarbeten. Det finns ett behov av bättre vägledning om tillämpningen som är till nytta för både myndigheter och enskilda.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget om livsmiljöunderlag kan underlätta arbetet med artskydd om det implementeras på rätt sätt, så att det kommer till nytta för markägare och de som avser att genomföra åtgärder i naturmiljön. Vi ifrågasätter dock att livsmiljöunderlagen ska beslutas och menar att de istället ska ses som ett underlag för beslut.

Länsstyrelsen ser positivt på att det införs en möjlighet för markägare att få ersättning med fridlysningsbestämmelserna som grund.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag för att förbättra förutsättningarna för arbetet med att förebygga, upptäcka och lagföra artskyddsrelaterad brottslighet.

Synpunkter på betänkandets förslag

10.3 Utred SLU Artdatabankens roll och finansiering

Länsstyrelsen tillstyrker utredarnas förslag om uppdrag till Statskontoret om förtydligande av uppdrag och förslag på långsiktig finansiering. Länsstyrelsen instämmer i att SLU Artdatabanken har en avgörande roll för många myndigheters dagliga verksamhet och ärendehandläggning när det gäller

information om arter. Det är exempelvis viktigt att liknande situationer som den 2019, då avgifter infördes för behörighet till åtkomst av skyddsklassade data, inte uppstår igen. Se www.artkoll.se för information om länsstyrelsernas arbete med samverkan om artdata.

10.4 Nationell bristanalys av vilken kunskap om biologisk mångfald som behöver kompletteras

Länsstyrelsen instämmer i att det vore värdefullt med en nationell bristanalys. Det är viktigt att Naturvårdsverket får detta uppdrag och tar hjälp av länsstyrelserna, som kan komplettera bilden utifrån erfarenheter inom arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) och Grön infrastruktur (GI). Länsstyrelsen har även kännedom om vilken kunskap om arter som kan tas fram från den regionala miljöövervakningen (RMÖ).

Inom Miljömålsrådets programområde ”Insatser för grön infrastruktur”, finns en så kallad samverkansåtgärd för att ta fram indikatorer för funktionella landskap. Samverkansåtgärden leds av länsstyrelserna och för närvarande pågår arbetet med att sammanställa aktuell kunskap från forskning om indikatorer för funktionella landskap med hjälp av Lunds universitet. Resultaten från kunskaps-sammanställningen, som även innefattar behov av ytterligare kunskap, bör kunna ge intressanta inspel till arbete med en bristanalys om biologisk mångfald.

11. Förslag på nytt 8 kap. miljöbalken

På ett övergripande plan instämmer Länsstyrelsen i att det finns ett behov av ett nytt samlat kapitel i miljöbalken med syfte att tydliggöra reglerna och göra det enklare att tolka och bedöma hur praxis ska tillämpas. I förslaget kommer bestämmelserna om fridlysning att flyttas från artskyddsförordningen till 8 kap. miljöbalken. Att de lyfts från förordningsnivå till lagnivå är på grund av reglernas ingripande natur, deras komplexitet och behovet av förarbeten.

Länsstyrelsen instämmer vidare i att de som berörs av reglerna (myndigheter, företag och andra verksamhetsutövare) ska i rimlig utsträckning kunna förutse reglernas tillämpning; lika fall ska behandlas lika, olika fall ska behandlas olika. Tillämpningen av reglerna får inte innebära att oproportionerliga krav ställs på verksamhetsutövare.

Vi ser dock en risk med att förslagen leder till en uppdelning av artskyddsförordningen då vissa paragrafer blir kvar i förordningen och andra förs in i miljöbalken. Det kan medföra att regelverket blir mindre överskådligt och inte fullt så lättillgängligt som det var avsett.

11.8 Livsmiljöunderlag

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget om livsmiljöunderlag för att koppla samman myndigheternas och verksamhetsutövarens kunskap. Vi har dock en del invändningar och synpunkter som redovisas under respektive förslag. Vi ser positivt på att staten tar ett större ansvar för att tillgodose behovet av underlag om

arter och habitat. Det kommer att underlätta för markägare och verksamhetsutövare att uppfylla det kunskapskrav som finns i 2 kap. Miljöbalken. Även länsstyrelsens serviceskyldighet förbättras med ett samlat underlag om de berörda arterna.

Det är dock viktigt att systemet utformas på ett sådant sätt att det verkligen underlättar för verksamhetsutövare/markägare vid framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar och för hänsyn vid åtgärder i naturmiljön. Underlagen behöver presenteras och göras tillgängliga på ett lättförståeligt och pedagogiskt vis så att de kommer till god användning. Länsstyrelsen vill betona vikten av en god kommunikation och förankring av underlagen med berörda markägare och verksamhetsutövare.

11.8.1 Varje länsstyrelse ska ta fram och besluta om livsmiljöunderlag för länet

Utredningen har en hög ambition med livsmiljöunderlagen, men oklarheter kring innehåll, framtagande och genomförande gör förslaget svårbedömt. Innan arbetet med livsmiljöunderlag påbörjas av enskilda länsstyrelser måste det tas fram tydliga riktlinjer av Naturvårdsverket för att få en bra nationell samordning. Det är viktigt att underlagen tas fram på ett likartat och samordnat sätt över hela landet. Om de skiljer sig för mycket så riskerar det att försvåra tillgänglighet och implementering för markägare och verksamhetsutövare som verkar i flera län.

I utredningen föreslås att det permanent tillförs en årsarbetskraft till respektive länsstyrelse för framtagande av och det löpande arbetet med livsmiljöunderlagen om förslaget går igenom. Rent generellt skiljer sig förutsättningarna stort mellan länen i fråga om tillgängligt underlag, länens storlek och antal arter och livsmiljöer som berörs. Det framgår inte hur utredningen har kommit fram till sitt förslag, men med tanke på uppdragets omfattning anser vi att resurstilldelningen är för liten.

11.8.2 Livsmiljöunderlagens omfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att avgränsa omfattningen till fridlysta arter, hotade arter eller regionalt prioriterade arter. Trots avgränsningen kommer dock arbetsbördan bli stor för aktuella myndigheter då det berör många arter och i många fall är kunskapsnivån om arterna och deras livsmiljöer låg. Det gäller att hitta en rimlig nivå på livsmiljöunderlagens innehåll som bygger vidare på de erfarenheter som finns inom arbetet med Grön infrastruktur.

11.8.3 Livsmiljöunderlagens övergripande innehåll och framtagande

Länsstyrelsen föreslår att en stor del av det övergripande innehållet i livsmiljöunderlagen kan tas fram centralt, vid behov uppdelat på olika delar av Sverige samt olika landskapstyper. Artdatabanken (Sveriges Lantbruksuniversitet) är en lämplig utförare, då de redan har mycket av denna information i tjänsten Artfakta. Länsstyrelserna kan sedan utveckla underlaget utifrån kännedom om det egna länet enligt kapitel 11.8.6.

Det är viktigt att underlagen publiceras på ett lättillgängligt och kommunikativt sätt. Det bör grunda sig på webbaserade lösningar. Berörda markägare och exploatörer måste på ett enkelt sätt kunna hämta ut information om sin mark eller område som berörs av exploatering, samtidigt som en markägare eller planerare ska kunna se hur en fastighet är en del av en helhet. Utredningen anser att det ska gå att lösa inom myndigheternas egna system, men då utredningen inte utvecklat hur livsmiljöunderlagen ska kommuniceras så känns den slutsatsen svår att bedöma.

Länsstyrelsen ser fördelar av att samordna arbetet med livsmiljöunderlagen med Grön infrastruktur-uppdraget, eftersom syfte och målgrupp till stor del är samma för båda uppdragen.

11.8.4 Livsmiljöunderlagens beståndsdelar

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov av att tydliggöra hur kunskapsunderlag från grön infrastruktur och livsmiljöunderlagen ska relatera till varandra. Många av de beståndsdelar som ett livsmiljöunderlag föreslås innehålla påminner mycket om innehållet i handlingsplanerna för grön infrastruktur. Under samma period som livsmiljöunderlagen föreslås tas fram kommer även handlingsplanerna för GI att revideras. I takt med att ny kunskap om arters krav på funktionella landskap växer fram kommer det bli möjligt att mer konkret fokusera på artperspektivet även inom GI-arbetet.

Dialog med kommuner, markägare och andra intressen tjänar på att göras i samordning med grön infrastruktur. Det finns annars en betydande risk för en ökande begreppsförvirring med införandet av arbetet med livsmiljöunderlag.

11.8.5 Samrådsförfarande vid beslut om att anta livsmiljöunderlag

Länsstyrelsen Örebro bedömer att livsmiljöunderlagen är just ett underlag och en kunskapsammansättning, som kan revideras i takt med att förhållanden förändras eller kunskap tillkommer. Vi ifrågasätter att livsmiljöunderlagen ska beslutas och menar att de istället ska ses som ett underlag för beslut.

Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt att såväl kunskapen som analysen i livsmiljöunderlaget är vetenskapligt grundad. Utöver samråd med SLU Artdatabanken behöver den kunskap om indikatorer för funktionella landskap som tas fram inom Miljömålsrådets programområde "Insatser för grön infrastruktur" beaktas.

11.8.6 Information som ska framgå av livsmiljöunderlagen

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till den ambitionsnivå som utredningen har med vad ett livsmiljöunderlag ska innehålla. Vi menar att det behövs en översyn av förslagets innehåll. I flera av förslagets punkter föreslås framtagande av olika kartunderlag. Om dessa ska tas fram är det viktigt att vara tydlig med att det handlar om sammanställning av befintlig kunskap, som löpande kommer att uppdateras. Detta för att minska risken att kartunderlagen misstolkas.

Länsstyrelsen håller med om att det är viktigt att belysa brister i befintligt underlag, så att det blir tydligt var vi saknar kunskap om förekomst av fridlysta arter, deras livsmiljöer och krav i ett landskapsperspektiv. Det är även viktigt att vara tydlig med att det kommer att ta tid att få fram ett mer heltäckande underlag, det vill säga att det kommer krävas flera upprepade revideringar. Underlagen ska bygga på befintlig kunskap och en första version av underlagen kommer därmed på ett tydligt sätt visa på var vi har kunskapsluckor. Länsstyrelserna arbetar idag aktivt med endast ett fåtal av de arter som omfattas av livsmiljöunderlagen och man får inte glömma att naturen är dynamisk, arter flyttar på sig, varför bilden aldrig kommer att bli fullständig.

11.8.7 Uppföljning av livsmiljöunderlagen

Länsstyrelsen håller med om att det är viktigt med systematisk uppföljning av livsmiljöunderlagen om de kommer till stånd. Vi vill dock lyfta fram att det idag råder stor brist på data från miljöövervakningen för att följa tillstånden för landskap, biotoper och arter annat än mycket översiktligt, till exempel Artikel 17-rapporteringen. Det bedrivs idag sparsamt med artövervakning eftersom det är kostsamt. Den artövervakning som bedrivs av flora, fjärilar och fåglar utförs till stor del av ideella krafter. De stickprovsbaserade miljöövervakningsprogrammen fångar sällan fridlysta och/eller hotade arter eftersom de är så ovanliga. Samtidigt är den regionala miljöövervakningen underfinansierad sedan en lång tid tillbaka.

Det krävs därför en utökad övervakning av fridlysta och hotade arter för att kunna följa upp livsmiljöunderlagen. Det kräver i sin tur att den här verksamheten finansieras. Lämpliga utförare är Länsstyrelserna och den regionala miljöövervakningen i samarbete med åtgärdsprogram för hotade arter.

11.8.8 Justeringsintervall – 5-åriga cykler

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med kommentaren att uppdateringar bör göras i 6-åriga cykler, så att de följer artikel 17-rapporteringen.

11.9 Livsmiljöunderlagets funktion

Bristen på kunskap är idag ett problem både för markägare, verksamhetsutövare och tjänstepersoner. Samlad kunskap utgör en förutsättning för alla parter så att rätt avvägningar ska kunna göras.

11.10 Viss påverkan på fridlysta arter ändrar naturmiljön väsentligt

Länsstyrelsen ser i huvudsak positivt på förslaget men anser att det behöver förtydligas vilka typer av verksamheter förslaget kan komma att omfatta. Det är en tolkningsfråga vad en ”viss påverkan på fridlysta arter eller deras livsmiljöer” innebär. Därmed är det även oklart vilka åtgärder och verksamheter som omfattas av förslaget. De här oklarheterna gör det svårt att bedöma i vilken omfattning Länsstyrelsens verksamhet kommer att påverkas, till exempel med avseende på ökad arbetsbelastning. Som ett exempel kan vi lyfta fram vägkantslätter som utförs i ”fel tid” som en verksamhet vi tolkar kan innebära viss påverkan på

fridlysta arter, till exempel orkidéer. Det är en verksamhet som idag inte samråds alls. Men det troliga är att förslaget kommer innebära att antalet samrådsärenden hos Länsstyrelsen kommer att öka. Det i sin tur innebär att det kommer krävas ökade resurser till handläggningen då arbetssituationen för den här ärendegruppen redan är hårt belastad.

Att anmälan ska innehålla en redovisning angående fridlysta arter som ska ta utgångspunkt i livsmiljöunderlagen kräver också att livsmiljöunderlagen finns på plats innan bestämmelsen börjar gälla. Lagstiftningen är tänkt att gälla från och med 2022 medan livsmiljöunderlagen ska vara färdiga först 2027.

11.13 Öka myndigheternas anslag för tillsyn av artskydd

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om en förstärkning av tillsynen inom artskyddsområdet. Vi anser dock att resursbehovet är underskattat i utredningen. Länsstyrelsen menar att artskyddstillsyn även bedrivs i samband med tillsyn enligt andra bestämmelser till exempel vid 12:6 samråd och strandskyddstillsyn. Effekten blir att all genomförd artskyddstillsyn inte syns i statistiken och att behovet därmed underskattas. Samtidigt är den ordinarie artskyddstillsynen ofta nedprioriterad till förmån för annan tillsyn. Vi anser det rimligt att varje länsstyrelse får förstärkta resurser för artskyddstillsyn motsvarande minst 1 årsarbetskraft.

12.6.4-12.6.7 Förbud att samla ägg, innehav av ägg, överlämning av äggsamlingar samt undantag

Länsstyrelsen instämmer i förslagen med hänvisning till utredningens motiveringar. Länsstyrelsen bedömer däremot att det inte bör vara förbjudet att inneha ägg från sällskapsfåglar som ett led i uppfödning av sådana. Det är inte alltid som personer som håller sådana fåglar innehar vilthägnstillstånd. Inte heller ingår sådana fåglar i livsmedelsproduktion och kan därmed inte ingå i det föreslagna undantaget för ägg i livsmedelsproduktion. Ytterligare undantag bör därför införas för sådana ägg. Det bör dock övervägas om innehav av rötägg eller skal av sådana ägg bör förbjudas för att förhindra att ägg från sällskapsfåglar blir tillgängliga på marknaden.

12.6.8 Förbud mot att avsiktligt störa vilda fåglar

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering. Länsstyrelsen tolkar det dock som att den tredje punkten i förslagstexten i avsnitt 12.6.8, angående kontinuerlig ekologisk funktion, gäller samtliga fågelarter, inte bara hotade eller regionalt prioriterade fågelarter vilket är fallet i första och andra punkten. Länsstyrelsen tolkar detta vidare som att till exempel tjäderspelsplatser är skyddade även under de perioder de inte används. Detta bör förtydligas för att undvika feltolkningar. Tolkas texten som att den endast gäller hotade eller regionalt prioriterade fågelarter skulle detta kunna leda till att tjäderspelsplatser inte omfattas.

Länsstyrelsen menar att de regler som införs inte bör förbjuda störning av fåglar av arter som har haft en stark populationsutveckling, om störningen syftar till att förhindra skador på till exempel grödor. Vissa fågelarter har en ökande populationsutveckling, till nivåer som vi inte sett tidigare, då de bland annat är gynnade av vårt moderna jordbruk. Omfattande störning av sådana arter skulle kunna leda till att den lokala populationen minskar, men kanske bara till en något lägre nivå, och arten skulle fortfarande ha en stark population på en nivå som svarar mot dess ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov.

12.13 Dispens från fridlysning söks hos tillsyns- eller prövningsmyndigheten

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att dispens i fall som rör skogsbruksåtgärder ska sökas hos Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömer att förslaget kommer att innebära att det blir tydligare och enklare för verksamhetsutövaren att endast ha kontakt med en myndighet. För att det ska fungera fullt ut krävs dock att Skogsstyrelsen behöver höja sin kompetens på området.

Länsstyrelsen anser att det ska vara tydligt när och hur en artskyddsprövning initieras och att detta ska hanteras på samma vis oavsett vilken myndighet som handlägger ärendet. Skogsutredningen föreslår att en underrättelse om avverkning, uttag av skogsbränsle eller skyddsdikning inte längre ska utgöra en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, och att markägaren själv ska bedöma om åtgärden omfattas av samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken eller inte. I avsnitt 13.8.3 framgår det att markägaren måste ansöka om artskyddsdispens för att komma ifråga för ersättning. För att lösa den situationen har utredningen föreslagit att *myndigheten* på eget initiativ ska pröva dispensfrågan i samband med en anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Länsstyrelsen undrar hur detta kopplar till att avverkningsanmälan enligt ovan inte längre ska anses utgöra anmälan om samråd. Det kommer även vara svårt för markägaren att själv avgöra om och när en artskyddsdispens eller anmälan om samråd på grund av arter krävs.

Länsstyrelsen vill också kommentera att Skogsstyrelsens handläggning av artskyddsdispenser inte kommer att ta bort behovet av kontakt med flera tillsynsmyndigheter vad gäller skogsbruksåtgärder. Fortsatt hanteras ändå frågor om påverkan på exempelvis fornlämningar eller Natura 2000-områden av länsstyrelsen.

12.14.2 Omfattning av nationell fridlysning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att fridlysning enligt nationella regler för enskilda exemplar av växter inte ska gälla inom hemfridszon. Länsstyrelsen bedömer att förslaget kommer att innebära förenkling för både markägare och myndighet utan att försämra statusen för fridlysta arter.

13.8 Ny ersättningsbestämmelse i 31 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering. Det är positivt och stärker äganderätten att ersättning kan utges när dispens inte kan medges från fridlysningsbestämmelserna.

13.8.5 Skogsutredningen och 25-procentsregeln.

Länsstyrelsen instämmer i ställningstagandet med hänvisning till utredningens motivering.

13.8.6 Ersättning utgår inte för allmän hänsyn.

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering.

13.9 Inskrivning av nekad dispens eller dispens med villkor som lett till ersättning

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering.

13.10 Naturvårdsavtal

Länsstyrelsen delar i huvudsak utredningens slutsatser, men är inte övertygad om naturvårdsavtals kostnadseffektivitet (se 13.12).

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att naturvårdsavtal bör skrivas in i fastighetsregistret för att följa fastigheten och inte den lagfarne ägaren.

13.12 Skyldighet att söka träffa uppgörelse om ersättning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det är lämpligt att koppla nekad dispens till möjligheten att träffa överenskommelse om ersättning, men en skyldighet kan leda till konsekvenser för det strategiska områdesskyddet och en styrning som gör att det kan krävas ökade resurser. Sannolikt leder förslaget till att områden som har mindre strategisk betydelse för bevarande av biologisk mångfald prioriteras. Ett suboptimalt urval av skogsområden för formellt skydd medför att större arealer skogsmark behöver skyddas än vad som annars vore fallet (jfr. resonemang hos Nilsson 2018; *Skydda lagom – en ESO-rapport om miljömålet Levande skogar*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2018:4, Finansdepartementet, vilken citeras i utredningen).

13.13 Rättegångskostnader

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering.

14.7.1 Undantag från förbud mot förvaring, transport etc. av vissa nationellt fridlysta djurarter

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering men bedömer att Länsstyrelsens tillsyn med eventuell efterföljande utredning kan bli komplicerad. Detta eftersom innehavare av förbjudna arter på så sätt vid tillsyn måste visa dokumentation på när ett exemplar togs från naturen. Man kan befara

att sådan dokumentation inte alltid finns tillgänglig för äldre exemplar. Det finns också en viss risk för att dokumentation kan komma att missbrukas för exemplar insamlade efter den 1 januari 1999. Det är dock rimligt att det finns en undantagsmöjlighet.

14.13 Förändringar i 29 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att förslagen om uppdelning av straffansvar i fler rubriker, inte kommer leda till någon ändring när det gäller Länsstyrelsens ansvarsområde inom tillsynen. Vi har i övrigt inga synpunkter.

14.21 Krav på tillstånd för handel som sker i större omfattning eller i förvärvssyfte

Länsstyrelsen instämmer i förslaget. Det är rimligt att reglerna anpassas till den ökande internet-handeln. Länsstyrelsen bedömer, precis som utredningen, att förslaget troligtvis kommer innebära en ökning i verksamheter som länsstyrelserna måste pröva för tillstånd. Det kommer också innebära ett inledande behov av information och på sikt ökad tillsyn.

14.23 Havs- och vattenmyndigheten ska vara vetenskaplig CITES-myndighet.

Länsstyrelsen instämmer i förslaget med hänvisning till utredningens motivering. Detta förtydligar och förenklar för andra berörda myndigheter gällande vilken myndighet man kan vända sig till för expertstöd.

14.25 Skogsstyrelsen tar över tillsyn över CITES-listade träslag, istället för länsstyrelserna

Länsstyrelsen instämmer i förslaget. Det handlar om ett tillsynsansvar som Länsstyrelserna har idag, men i dagsläget har vi inte haft förutsättningar att skaffa oss eller upprätthålla kompetensen inom detta tillsynsområde. Skogsstyrelsen har redan kompetensen med sitt tillsynsansvar inom ramen för EU:s timmerförordning, den svenska timmerlagen och timmerförordningen och bedöms därmed lämplig att överta även CITES-tillsynen för träslag.

14.27 Ansvar för nationell kunskapsförsörjning om artskydd

Länsstyrelsen instämmer i förslaget och ser definitivt ett behov av en samordnad kunskapsuppbyggnad. Vi instämmer i att länsstyrelserna har svårt att upprätthålla kompetensen hos personal då regelverket är komplicerat och det är i förhållande till annat arbete inom Länsstyrelsen ett litet arbetsområde som ofta nedprioriteras. I kombination med tillförda resurser till länsstyrelserna för tillsyn bör förslaget leda till en bättre och mer effektiv tillsyn.

14.29 Prövning och tillsyn av djurparker bör koncentreras till färre länsstyrelser

Länsstyrelsen instämmer i förslaget då en koncentration till färre länsstyrelser skulle effektivisera tillsyn och prövning. Skälet till vårt ställningstagande är att djurparkstillsyn- och prövning med förslaget kommer att effektiviseras och likriktas. Tillsyn och prövning av djurparker är komplicerad och kan bli omfattande. Länsstyrelserna måste i dagsläget hålla med kompetens inom området för förfrågningar om och tillsyn av djurparker, även om det endast finns någon enstaka mindre eller ingen djurpark i länet.

14.31 Ansvar för artskydd införs i instruktion för Jordbruksverket och Naturvårdsverket

Länsstyrelsen bedömer att förslaget är rimligt. Länsstyrelsen vill poängtera att stödet som länsstyrelsernas handläggare och tillsynspersoner kan få av de centrala verken är avgörande för en fungerande och effektiv tillsyn.

14.33 Samla information om regler för handel med monterade djur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget som kommer att underlätta för allmänheten och företagare, men även för myndigheter. Om tydlig information finns tillgänglig avlastas alla berörda myndigheter av frågor från allmänhet och företag. Det kommer också bli lättare för enskilda och företag att göra rätt och risken minskas att brott begås av okunskap.

14.34 Ta fram handlingsplan gällande artskydd och artskyddsbrottlighet

Förslaget om en handlingsplan är bra men Länsstyrelsen anser att handlingsplanen måste omfatta alla myndigheters arbete med artskydd. Enligt vad Länsstyrelsen i Örebro län erfar har Nationella Operativa Gruppen för Artskydd (NOGA) hittills verkat som en sluten grupp med ansvar för operativa insatser som varit hemliga. Ett fåtal länsstyrelser ingår i samarbetet. Övriga länsstyrelser har tidigare därför inte deltagit i arbetet, varit involverade i insatser eller tagit del av erfarenheter av insatser som genomförts av NOGA. Om syftet är att handlingsplanen ska omfatta och effektivisera tillsyn inom landets alla län, vilket Länsstyrelsen bedömer nödvändigt, bör handlingsplanen därför inkludera alla länsstyrelser.

Länsstyrelsen instämmer annars i att det finns ett *stort* behov av att strukturera artskyddstillsynen för att Sverige ska ha en resurseffektiv brottsförebyggande och -bekämpande tillsyn och en tillsyn värd namnet.

14.35 Jordbruksverket ska ta fram förslag och en genomförandeplan för registrering av CITES-djur

Länsstyrelsen instämmer i förslaget. Ett register kan underlätta tillsynen men en avvägning av nyttan mot kostnaden måste naturligtvis göras. En utredning är därför lämpligt.

14.36 Säkerställa resurser för internationell medverkan gällande CITES

Länsstyrelsen instämmer och bedömer att det är rimligt att Sverige kan delta i det internationella arbetet eftersom handel sker internationellt och en samordnad tillsyn behövs.

Övriga punkter

Länsstyrelsen lämnar inga synpunkter på övriga förslag i utredningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Larsson med handläggare Henrik Josefsson och Inger Holst som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Anna Olofsson och avdelningscheferna Peder Eriksson och Lovisa Forssell medverkat, och enhetscheferna Johan Karlhager, Mona HansErs, Thomas Börjesson och Christina Schöön, samt en arbetsgrupp bestående av Suri am Ende, Johanna Månsson Wikland, Lena Björk, Karin Wikström, Michael Andersson, Helena Rygne, Daniel Gustafson och Fredrik Karlsson.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.